

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

In dit besluit worden uiteenlopende zaken geregeld op het terrein van de eigen bijdragen voor maatschappelijke ondersteuning en langdurige zorg op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de Wet langdurige zorg (Wlz). Een aantal van de maatregelen hangt samen met de invoering van een vast tarief van € 19.- per maand voor een belangrijk gedeelte van de Wmo-voorzieningen (het abonnementstarief).

Verder wordt in lijn met de Wmo 2015 de bijdrage voor een persoonsgebonden budget (pgb) voor beschermd wonen onder de intramurale bijdragesystematiek gebracht. Bij de hoogte van een pgb voor beschermd wonen wordt rekening gehouden met het verblijf in een accommodatie van een instelling. Daarmee moet ook in de bijdrage rekening worden gehouden.

Enkele andere maatregelen, die zowel gelden voor de Wmo 2015 als de Wlz, hangen samen met het verminderen van negatieve financiële effecten voor cliënten die het gevolg zijn van stapelfacturen die buiten de schuld van de cliënt om zijn ontstaan. Als laatste wordt verduidelijkt welke startdatum voor het opleggen van de eigen bijdrage voor een persoonsgebonden budget (pgb) in de Wmo 2015 en Wlz dient te worden gehanteerd. Hieronder worden deze maatregelen nader toegelicht.

2. Abonnementstarief

In het regeerakkoord 2017-2021 "Vertrouwen in de toekomst" hebben de fracties van de partijen VVD, CDA, D66 en ChristenUnie een pakket aan maatregelen aangekondigd om de stapeling van eigen betalingen in de (langdurige) zorg en ondersteuning te verminderen. Op die manier borgt het kabinet dat de zorg financieel toegankelijk blijft, ook voor mensen die (binnen het gezin) zorg uit meerdere domeinen ontvangen en daardoor met meerdere eigen bijdragen en het eigen risico voor verzekerde zorg worden geconfronteerd. Het pakket bevat maatregelen gericht op de eigen betalingen in de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wlz en de Wmo 2015. Een van de maatregelen om stapeling te voorkomen, betreft de invoering van een abonnementstarief van €19 per maand voor huishoudens die gebruik maken van Wmo-voorzieningen. Het abonnementstarief reduceert tevens uitvoeringskosten, regeldruk en zorgt voor meer eenvoud voor de cliënt. Met de invoering van de vaste lage maximale periodebijdrage met ingang van 1 januari 2019 voor Wmo-maatwerkvoorzieningen is de eerste stap gezet richting de invoering van het abonnementstarief.

Met de wet tot wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 inzake de bijdrage voor maatschappelijke ondersteuning en de beoordeling voor de verstrekking van de maatwerkvoorziening (Stb. 2019, **PM**) wordt het abonnementstarief breder ingevoerd voor algemene voorzieningen waarbij er sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie en speelt inkomen of huishoudsamenstelling geen centrale rol

meer. Op grond van deze wijzigingswet worden een aantal zaken bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) uitgewerkt. Met deze AMvB worden deze zaken geregeld, evenals enkele wijzigingen die met de invoering van het abonnementstarief samenhangen.

2.1 Uitzondering vervoer

Ten eerste wordt vervoer uitgezonderd van het abonnementstarief. Dit is in de wetwijziging over het abonnementstarief al aangekondigd. De uitzondering gaat in de meeste gevallen om collectief vervoer, in enkele gevallen om individueel vervoer. Het gaat niet om (mobiliteits)hulpmiddelen zoals een aangepaste fiets of een scootmobiel. De reden voor de uitzondering is dat er bij deze vormen van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen incidenteel is. Een abonnementstarief is daardoor al snel duur in relatie tot het gebruik. Vervoer is een laagdrempelige voorziening die bijdraagt aan de participatie en zelfredzaamheid van mensen, het is van belang dat deze laagdrempeligheid in stand blijft en de bijdrage het gebruik van de voorziening niet in de weg staat. Het is, vergelijkbaar met de afweging om voor het openbaar vervoer voor een abonnement te kiezen of voor een afzonderlijk kaartje, doelmatiger om voor een lage ritprijs te kiezen. De gemeente stelt de bijdrage dan bij verordening vast net zoals voor algemene voorzieningen. Gemeenten houden de beleidsvrijheid om het vervoer onder het abonnementstarief te brengen als dit bijvoorbeeld beter aansluit bij de lokale uitvoeringspraktijk.

2.2 kostprijscontrolle woningaanpassing en hulpmiddelen

Ten tweede wordt een artikel ingevoegd over het voorkomen dat de kostprijs van een voorziening wordt overschreden door de geïnde bijdragen. Het CAK ziet erop toe dat het totaal van de te innen bijdrage de kostprijs van een woningaanpassing of hulpmiddel niet overschrijdt. Bij andere voorzieningen waarbij er sprake is van terugkerende dienstverlening met een hulpverleningsrelatie zal het feitelijk niet voorkomen dat de kostprijs per maand wordt overschreden. Het is daarom ook niet doelmatig en te kostbaar om daarop te controleren. Bij hulpmiddelen en woningaanpassingen met één aanschafprijs is het niet de bedoeling dat een cliënt na afbetaling nog steeds betaalt. De gemeente geeft de totale kostprijs van een hulpmiddel of woningaanpassing aan het CAK door.

Bij het bepalen of de kostprijs is bereikt, wordt in alle gevallen gerekend met het geldende wettelijk tarief van € 19 per maand. Bij meerdere woningaanpassingen of hulpmiddelen, houdt het CAK alleen de overschrijding van de op dat moment hoogste (resterende) kostprijs in de gaten. Hierbij maakt het niet uit of de kostprijzen tegelijk, of over verloop van tijd worden aangeleverd. Bij elke aanlevering wordt voor de betreffende kostprijs een einddatum bepaald voor de periode waarin een kostprijs in rekening moet worden gebracht. Als er al een einddatum (vanwege een ander hulpmiddel) bekend is, dan wordt gekeken welke datum het verst in de toekomst ligt. Die datum is vanaf dat moment de geldende einddatum. Als een cliënt (tijdelijk) geen bijdrage is verschuldigd, bijvoorbeeld als gevolg van minimabeleid, dan wordt over deze periode het wettelijk tarief per maand in mindering gebracht op de totale kostprijs. Hiermee wordt voorkomen dat cliënten, waarop (niet voor niets) een vrijstelling van toepassing is, alsnog de volledige kostprijs moeten betalen, maar dan op een later tijdstip. Als de kostprijs is bereikt, geeft het CAK dit door aan het college. Het college kan vervolgens, eventueel in overleg met de cliënt, beoordelen of de bijdrage moet doorlopen (bijvoorbeeld omdat de cliënt nog gebruik maakt van een andere voorziening)

of dat de bijdrage moet worden gestopt. Het college informeert het CAK als de inning van de bijdrage moet worden gestopt. Het CAK volgt de berichtgeving van het college.

2.3 Verschuldigdheid abonnementstarief en start inning CAK

Ten derde wordt vastgelegd dat de bijdrage is verschuldigd vanaf de maand volgend op het tijdstip dat door het college aan het CAK is doorgegeven. Dit tijdstip is in veel gemeenten het tijdstip waarop de ondersteuning feitelijk start, maar het kan ook gekoppeld zijn aan de toekenningsbeschikking. Voor een stopbericht geldt dat de bijdrage niet meer verschuldigd is vanaf de maand volgend op het tijdstip dat het CAK een stopbericht heeft ontvangen. Dit vereenvoudigt het proces, omdat er geen deelbedragen, gebaseerd op het deel van de maand dat de cliënt ondersteuning heeft ontvangen, bij de cliënt in rekening hoeven te worden gebracht. Het besluit regelt dan ook dat een abonnementstarief altijd volledig in rekening wordt gebracht over de maand waarin de voorziening wordt beëindigd of opgeschort. De bijdrage begint overigens ook pas met ingang van de maand waarin de maatschappelijke ondersteuning is gestart. Het aantal bijdrageperiode waarover een bijdrage verschuldigd is blijft daarmee gelijk.

2.4 Opschorten en beëindigen bijdrage

Ten vierde wordt geregeld dat, als de bijdrage voor een cliënt tijdelijk wordt opgeschort (gepauzeerd) of beëindigd, deze pas na twee maanden opnieuw gestart kan worden. De bijdrage staat los van de ondersteuning, de ondersteuning kan te allen tijde worden gestart. Dit geldt niet als een cliënt verhuist en een voorziening ten laste van een andere gemeente ontvangt. In dat geval kan de bijdrage wel direct na een stopbericht weer worden gestart. Met deze regels wordt geborgd dat binnen het abonnementstarief, waarbij de gedachte is dat een abonnement in principe doorloopt ook als er een korte tijd geen gebruik wordt gemaakt, terughoudend met een tijdelijke opschorting wordt omgegaan. Overigens is het al dan niet betalen van de bijdrage geen voorwaarde voor maatschappelijke ondersteuning. De levering van de ondersteuning hoeft niet 2 maanden te worden opgeschort. Indien de bijdrage wordt opgeschort, dienen gemeenten de (resterende) kostprijs voor hulpmiddelen en woningaanpassingen opnieuw door te geven op het moment dat de bijdrage weer wordt gestart. Deze regels hebben overigens enkel betrekking op die voorzieningen waarop het abonnementstarief van toepassing is.

3. Bijdrage voor pgb beschermd wonen en opvang

Cliënten met een pgb voor beschermd wonen of opvang komen onder de intramurale bijdragesystematiek te vallen. Dit geldt voor alle pgb's die een vergoeding voor de wooncomponent bevatten. In 2019 betaalden deze cliënten nog het abonnementstarief onder de extramurale bijdragesystematiek. De groep die dit betreft is klein; het gaat om enkele tientallen cliënten. Beschermd wonen komt hiermee als geheel onder de intramurale bijdragesystematiek te vallen. Die komt overeen met de systematiek in de Wlz voor mensen die in een instelling (intramuraal) verblijven. In de Wmo 2015 ontvangt men namelijk de volledige voorziening voor beschermd wonen via het pgb waaronder ook een verblijfscomponent. Het is daarom qua bijdrage niet goed te rechtvaardigen waarom verschillend wordt omgegaan met de hoogte van de bijdrage. De intramurale bijdragesystematiek waarbij hogere bijdragen gelden, past bij de situatie van cliënten met een pgb beschermd wonen die een vergoeding voor de wooncomponent ontvangen. Deze cliënten hebben onder de extramurale systematiek een te lage bijdrage betaald. Zij ontvingen een vergoeding voor de wooncomponent (en hadden daarmee de

facto geen woonlasten) én betaalden een lage bijdrage. Dit wordt in dit besluit gecorrigeerd.

4. Stapelfacturen buiten de schuld van de cliënt om

Reeds is al ten behoeve van de reductie van stapelende facturen geregeld dat de termijn voor het opleggen van een bijdrage is verkort van 36 maanden naar 12 maanden. Dit gold al per 2019 al voor de bijdrage voor Wlz-zorg en de maatwerkvoorziening beschermd wonen (intramuraal), maar zal ook voor alle andere Wmo-voorzieningen waarvoor het CAK een bijdrage oplegt gelden.

Het herzien van een bijdrage met de mogelijkheid om een bijdrage al dan niet met terugwerkende kracht tot 36 maanden voor het besluit met de initiële oplegging kan worden herzien blijft van kracht. Het kan zijn dat iemand nog een bijdrage terugkrijgt of dat inkomen pas over een later jaar definitief kan worden vastgesteld. Echter hierop wordt een uitzondering gemaakt.

Soms doen er zich situaties voor waarbij door een ernstige tekortkoming van het CAK of één van zijn ketenpartners geen gegevens worden uitgewisseld waardoor, buiten de schuld van de cliënt om, langere tijd geen bijdrage wordt opgelegd. Hierdoor kan een cliënt opeens met een hoge bijdrage (naheffing) worden geconfronteerd (een stapelfactuur). Dit kan maximaal oplopen tot een bijdrage over 36 maanden. Als stapelfacturen veroorzaakt worden door ernstige tekortkomingen buiten de beïnvloedingssfeer van de cliënt, is het zeer onwenselijk dat deze cliënten met hoge naheffingen geconfronteerd worden. In antwoord op Kamervragen heeft de minister van VWS daarom in december 2018 aangekondigd twee maatregelen te treffen, voor zowel de Wmo 2015 als de Wlz.

4.1 Ambtshalve matiging inning CAK bij tekortkoming of vertraging gegevensuitwisseling

Ten eerste is besloten is om bij herzieningen de termijn waarover naheffingen kunnen worden opgelegd te verkorten van 36 maanden naar 12 maanden als het CAK van oordeel is dat er sprake is van een ernstige tekortkoming of ernstige vertraging bij het CAK of ketenpartners (zoals gemeenten, zorgkantoren of de Belastingdienst) in de gegevensuitwisseling. Hierbij is aangesloten bij de termijn die sinds 1 januari 2019 wordt gehanteerd voor initiële beschikkingen.

Hiermee krijgt het CAK de mogelijkheid om gemaakte fouten te herstellen en wordt de cliënt beschermd tegen uitzonderlijk hoge naheffingen. Het CAK zal beleidsregels opstellen waarin wordt uitgewerkt wanneer er sprake is van een ernstige tekortkoming, waarbij de termijn moet worden verkort. Bij ernstige tekortkomingen van het CAK of één van zijn ketenpartners kan in ieder geval worden gedacht aan het niet (tijdig) verwerken van gewijzigde persoonlijke omstandigheden van de cliënt (zoals de huishoudsamenstelling), niet goed doorgevoerde overlijdensgegevens en wanneer cliënten contact hebben gezocht met het CAK om fouten te melden, maar het CAK daar niet adequaat op heeft gereageerd.

Veranderingen in inkomensgegevens, zoals doorgegeven door de Belastingdienst, worden expliciet buiten de definitie van een ernstige tekortkoming gelaten. Dit om strategisch gedrag bij cliënten te voorkomen, waarbij er expres een te laag verzamelinkomen wordt doorgegeven aan de Belastingdienst om een lagere eigen bijdrage opgelegd te krijgen. Dit komt tot uiting in het criterium dat de tekortkoming niet aan de verzekerde of de cliënt te wijten moet zijn.

De verkorting van de termijn geldt overigens alleen voor herzieningen van de eigen bijdrage die in het nadeel zijn van de cliënt. Voor de termijn van herzieningen die in het

voordeel van de cliënt zijn, bijvoorbeeld het teruggestort krijgen van teveel betaalde eigen bijdrage, blijft de huidige werkwijze bestaan.

4.2 Matiging of kwijtschelding inning CAK op aanvraag bij tekortkoming of vertraging gegevensuitwisseling in bijzondere of verzwarende omstandigheden

Ten tweede krijg het CAK de bevoegdheid om, in zeer specifieke situaties, een naheffing naar aanleiding van (initiële) oplegging van een bijdrage of een herziening een kortere termijn dan 12 maanden te hanteren of een schuld zelfs helemaal kwijt te schelden. De bevoegdheid kan het CAK toepassen indien de cliënt met terugwerkende kracht een initiële oplegging of herziening van de eigen bijdrage krijgt, die is ontstaan door een ernstige tekortkoming van het CAK of één van zijn ketenpartners. Indien een cliënt in aanmerking wil komen voor deze bevoegdheid, dient deze een aanvraag in te dienen bij het CAK. Het CAK zal beleidsregels maken waarin een beoordelingskader wordt geschetst voor verzoeken tot toepassing van deze bevoegdheid. Het is vervolgens ook aan het CAK om de individuele omstandigheden van de cliënt te wegen en al dan niet tot een toepassing van de bevoegdheid te komen. De bevoegdheid is in te roepen voor beschikkingen afgegeven in 2019 en later. Hiertoe is overgangsrecht vastgelegd, omdat normaliter deze norm zou gelden voor aanvragen over 36 maanden voor het tijdstip van de initiële oplegging van de bijdrage door het CAK.

5. Verduidelijking start eigen bijdrage bij een pgb

De eigen bijdrage in de Wlz wordt voor zorg in natura opgelegd vanaf het moment dat de zorglevering is gestart. Het CAK ontvangt hierover een "bericht aanvang zorg". Een dergelijk bericht wordt bij de leveringsvorm van persoonsgebonden budget (pgb) niet verzonden. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.1.1 van het Besluit langdurige zorg (Stb. 2014, 520) is aangegeven dat de eigen bijdrage voor het pgb is verschuldigd met ingang van de dag waarop het zorgkantoor het pgb verleent. In een uitspraak van de Rechtbank Limburg van 27 juli 2018 (AWB/ROE 17/51) is echter gebleken dat onduidelijkheid kan bestaan over de datum waarop de eigen bijdrage bij het pgb kan worden opgelegd. In die zaak werd doorslaggevend geacht dat de eigen bijdrage voor het pgb in de Wlz inhoudelijk gelijk waren aan de bijdragen zoals deze golden onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). In de Wlz is echter, anders dan onder de AWBZ het geval was, sprake van een "bruto" pgb dat besteed mag worden aan uitgaven van Wlz-zorg en niet het betalen van de verschuldigde eigen bijdrage. Dit geldt eveneens voor de Wmo 2015.

Door in het Besluit langdurige zorg en het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 vast te leggen dat de bijdrage is verschuldigd met ingang van de maand waarin het pgb is verleend, wordt deze onduidelijkheid weggenomen. Dit betekent dat de ingangsdatum van de toekenningsbeschikking voor de Wlz leidend is, en de verleningsdatum die genoemd is in de beschikking van de gemeente voor de Wmo. Dit biedt de cliënt en het zorgkantoor of de gemeente de ruimte om af te spreken vanaf welk moment de cliënt overeenkomsten met zorgverleners heeft gesloten en dus ook gebruik zal (kunnen) maken van het pgb. Bij het pgb ligt het minder voor de hand om te kiezen voor het moment dat feitelijk wordt gedeclareerd, omdat dan cliënten oneigenlijk kunnen sturen wanneer zij een bijdrage betalen terwijl het pgb wel is gereserveerd en ter beschikking is gesteld. Daarnaast zou deze werkwijze ook veel kostbaar berichtenverkeer met zich meebrengen.

6. Uitvoerbaarheid

De maatregelen die samenhangen met de invoering van het abonnementstarief én voor de startdatum van de bijdrage voor een pgb zijn niet apart getoetst omdat de veranderingen beperkt zijn en veelal aansluiten bij de huidige uitvoeringspraktijk.

De overheveling van cliënten met een pgb beschermd wonen of opvang naar de intramurale bijdragesystematiek is getoetst bij het CAK en is uitvoerbaar bevonden. De uitvoeringstoets door VNG is bijna afgerond. Tussentijdse bevindingen geven aan dat de maatregel uitvoerbaar is voor gemeenten. De VNG geeft aan dat het om een zeer kleine groep cliënten gaat. De impact voor gemeenten per cliënt is naar verwachting wel groot, omdat bezwaren verwacht worden. Zowel VNG als CAK vragen aandacht voor tijdige en zorgvuldige communicatie naar cliënten en gemeenten.

Voor de maatregelen om de financiële gevolgen van stapelfacturen buiten de schuld van de cliënt om te beperken worden nog uitvoeringstoetsen uitgevoerd door het CAK en VNG. De uitkomst daarvan zal in deze toelichting worden verwerkt.

7. Financiële gevolgen

Voor de maatregelen die samenhangen met de invoering van het abonnementstarief én voor de startdatum van de bijdrage voor een pgb worden geen financiële gevolgen verwacht. De veranderingen zijn beperkt en sluiten in de meeste gevallen aan bij de huidige uitvoeringspraktijk.

Voor de overheveling van cliënten met een pgb beschermd wonen of opvang naar de intramurale bijdragesystematiek worden, gezien de kleine omvang van de groep, de financiële gevolgen voor gemeenten op nihil geschat. Voor cliënten (enkele tientallen) zijn de inkomenseffecten weergegeven in onderstaande tabel. De inkomenseffecten zijn groot. Dit heeft te maken met dat cliënten op dit moment geen woonlasten hebben, en de huidige bijdrage daarmee niet in verhouding staat. De hogere bijdrage die cliënten gaan betalen, is gelijk aan de bijdrage die cliënten die beschermd wonen in natura al betalen.

Inkomenseffecten (€ per maand) van het overgaan van Wmo (abonnementstarief) naar de Wlz systematiek

	inkomensverdeling: cumulatief %	inkomenseffect	
		LEB	HEB
50% sociaal minimum	10%	-€ 145	-€ 69
sociaal minimum	40%	-€ 145	-€ 468
€ 16.500	60%	-€ 145	-€ 539
€ 21.000	80%	-€ 156	-€ 705
€ 26.000	90%	-€ 198	-€ 833
€ 36.500	98%	-€ 285	-€ 1.173
€ 47.000	99%	-€ 373	-€ 1.530

De maatregelen om de financiële gevolgen van stapelfacturen te beperken, pakken positief uit voor de cliënten die te maken krijgen met naheffingen als gevolg van fouten die zijn gemaakt door het CAK of ketenpartners. Voor overige cliënten verandert er niets. De financiële gevolgen voor het Fonds Langdurige Zorg en gemeenten worden nog inzichtelijk gemaakt in een uitvoeringstoets van het CAK.

8. Gevolgen voor regeldruk

De maatregelen die samenhangen met de invoering van het abonnementstarief hebben geen effect op de regeldruk voor cliënten. Voor aanbieders wordt de regeldruk ook op nihil geschat.

Voor de overheveling van cliënten met een pgb beschermd wonen of opvang naar de intramurale bijdragesystematiek wordt voor cliënten een beperkt regeldruk effect verwacht. Zij moeten kennis nemen van de informatie die zij hierover ontvangen. Gezien het beperkte aantal cliënten wordt dit effect als verwaarloosbaar beschouwd. Voor aanbieders zijn er geen regeldruk effecten.

De maatregel voor het verkorten van de termijn waarover het CAK een herziening mag opleggen, in het geval van een ernstige tekortkoming van het CAK of een van zijn ketenpartners, heeft nauwelijks gevolgen voor de regeldruk van cliënten. Het CAK voert automatisch de verkorting van de termijn door, indien blijkt dat de herziening met meer dan 12 maanden aan eigen betalingen, ontstaan is door een fout van het CAK of ketenpartner. De cliënt hoeft hier zelf geen handelingen voor te ondernemen. Enige regeldruk wordt verwacht voor de cliënten die in aanmerking willen komen voor de bevoegdheid van het CAK om maatwerk te leveren. Deze cliënten dienen hiervoor zelf een aanvraag in te dienen bij het CAK en de door het CAK gevraagde informatie aan te leveren. De keuze is aan de cliënt of hij dit proces wil opstarten.

Het vastleggen van de startdatum waarop een bijdrage is verschuldigd voor pgb's, brengt geen regeldrukeffecten met zich mee.

9. Gevolgen voor fraude

De meeste maatregelen hebben geen gevolgen voor fraudemogelijkheden. De bijdrage voor een pgb beschermd wonen en opvang wordt door gemeenten vastgesteld en doorgegeven. Dit biedt dus geen mogelijkheid om te frauderen.

Verwacht wordt dat de maatregel voor het verkorten van de termijn waarover het CAK een herziening van de eigen bijdrage mag opleggen geen gevolgen heeft voor fraudemogelijkheden. De maatregel ziet namelijk op herzieningen die zijn ontstaan door een ernstige tekortkoming van het CAK of een van zijn ketenpartners. De oorzaken van deze herzieningen liggen hiermee buiten de beïnvloedingssfeer van de cliënt. Dit biedt voor de cliënt geen mogelijkheden om te frauderen om zo een lagere eigen bijdrage opgelegd te krijgen. Wel vermindert de prikkel bij cliënten om fouten die gemaakt zijn in de keten tijdig te corrigeren.

Artikelsgewijs

Artikelen I, onderdelen A en D, en II, onderdeel C, vierde lid, en D, derde lid, en III

Het CAK legt een bijdrage op en kan deze herzien als de beslissing tot het opleggen van die bijdrage niet (meer) berust op juiste gegevens. Het komt bijvoorbeeld voor dat het inkomen van iemand verandert (en iemand onder minimabeleid van de gemeente geen bijdrage is verschuldigd), een leveringsvorm worden aangepast, iemand gaat scheiden of AOW-gerechtigd wordt. Dit kan effect hebben op de hoogte van de bijdrage.

Het CAK krijgt de bevoegdheid om bij een herziening van een bijdrage - die over 36 maanden voor de oplegging kan plaatsvinden - de inning tot 12 maanden in te korten bij een ernstige tekortkoming of vertraging in de keten (aanbieders, gegevensknooppunten, Belastingdienst, zorgkantoor e.d.) waardoor gegevens ontbreken die nodig zijn om een eigen bijdrage eerder te kunnen vaststellen. In de praktijk kwam het voor dat mensen een tijd geen juiste bijdrage kregen opgelegd hierdoor buiten hun schuld om.

Op aanvraag is het mogelijk om, in schrijnende gevallen voor die cliënt of verzekerde, de bijdrage niet of over de 12 maandentermijn niet te innen. Daardoor kan het CAK de afweging maken of het wenselijk is om een kortere termijn dan 12 maanden te hanteren of een schuld zelfs helemaal kwijt te schelden. Indien een cliënt in aanmerking wil komen voor deze bevoegdheid, dient deze dus een aanvraag in te dienen bij het CAK. Het CAK zal beleidsregels maken waarin een beoordelingskader wordt geschetst voor verzoeken tot toepassing van de bevoegdheid. Het is vervolgens ook aan het CAK om de individuele omstandigheden van de cliënt te wegen en al dan niet tot een toepassing van de bevoegdheid te komen.

De bevoegdheid is in te roepen voor beschikkingen afgegeven in 2019 en later. Normaliter kan anders de aanvraag tot matiging of kwijtschelding ook over de volledige 36 maanden betrekking hebben (2017-2020).

Artikelen I, onderdelen B en C, en II, onderdelen G, H en I

In deze onderdelen wordt verduidelijkt dat een persoonsgebonden budget aanvangt als de verleningsbeschikking in werking is getreden. De levering van het pgb is dus gekoppeld aan het moment van verlening door het zorgkantoor of gemeente (die verlening kan overigens ook met terugwerkende kracht over een afgelopen periode worden vastgesteld). Het gaat niet om het moment waarop er feitelijke beschikking komt over het budget doordat zorg of maatschappelijke ondersteuning kan worden gedeclareerd. In de paragraaf die de bijdrage voor beschermd wonen regelt, wordt consequent nu de leveringsvormen "maatwerkvoorziening" en "persoonsgebonden budget" voor beschermd wonen genoemd. Hierbij is de zin "verblijf in een instelling voor beschermd wonen" vervangen door het noemen van het gebruik van deze leveringsvormen. Zie verder het algemene deel van deze toelichting.

Artikel II, onderdelen A, C, eerste en derde lid, D, tweede en vierde lid, en J

Geregeld wordt dat pgb's voor beschermd wonen en opvang onder de intramurale bijdragesystematiek worden gebracht. In zowel het pgb opvang als beschermd wonen zit een verblijfscomponent (huisvesting) in tegenstelling tot het pgb onder de Wlz. Dit heeft als gevolg dat de bijdrage voor een pgb opvang ook buiten het abonnementstarief valt. In de artikelen zijn daarvoor telkens afzonderlijk de specifieke leveringsvorm van de maatschappelijke ondersteuning opgesomd. Onder het abonnementstarief vallen bij verordening aangewezen algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en pgb's. Daarbij is voor beschermd wonen en opvang de leveringsvorm persoonsgebonden budget toegevoegd naast de maatwerkvoorziening (in natura levering). Ten slotte wordt niet meer uitgegaan van een reeks van dertien bijdragenperiode per jaar van vier of vijf weken, maar van twaalf maanden.

Artikel II, onderdelen B, eerste lid, C, tweede lid, en D, eerste lid,

In deze onderdelen wordt technisch gewijzigd dat de instelling die bij verordening wordt aangewezen om de bijdrage voor opvang als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wmo 2015 te innen nu op grond van een ander artikel wordt aangewezen. Inhoudelijk is echter niets veranderd.

Artikel II, onderdeel B, tweede lid

Het lid dat het college (of de aanbieder) uiterlijk binnen 4 weken na afloop van een bijdrageperiode gegevens over de maatschappelijke ondersteuning aan het CAK zendt wordt geschrapt. De bepaling wordt samen met andere maatregelen ter voorkoming van stapelfacturen of andere zaken rond de informatie-uitwisseling in de keten ondergebracht in de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 op grond van artikel 2.6.7a van de Wmo 2015.

Artikel II, onderdeel E

Het eerste lid regelt dat vervoer wordt uitgezonderd van de werking van het abonnementstarief. Het gaat hier om vervoersdiensten waarbij iemand met een (taxi)bus of taxi wordt verplaatst in het kader van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie, vervoer van en naar een instelling voor respijtzorg of dagbesteding. Dit kan groepsgewijs plaatsvinden. In enkele gevallen kan iemand enkel individueel worden verplaatst en/of wordt zeer intensief gebruik gemaakt van vervoersdiensten, maar dit is een kleine groep. Er wordt vanuit gegaan dat gemeenten vervoer laagdrempelig aanbieden en dat de gecombineerde ritprijzen per maand niet of nauwelijks het abonnementstarief overstijgen. Het is doelmatiger om de uitzondering voor alle vervoersdiensten te laten gelden. Volledigheidshalve wordt nog benadrukt dat het hier niet gaat om (mobiliteits)hulpmiddelen zoals een gesloten buitenwagen, scootmobiel, al dan niet elektrische aangepaste (motor)fiets of rolstoel. Iemand kan zichzelf daarmee zelfstandig verplaatsten in de omgeving. Gemeenten kunnen er voor kiezen om vervoer onder het abonnementstarief te brengen, mocht dit beter aansluiten bij de lokale uitvoeringspraktijk.

Het tweede lid regelt voor welke categorieën het minimabeleid geldt. Hierin is geen wijziging doorgevoerd ten opzichte van de situatie in 2019.

Het derde lid vervalt omdat het abonnementstarief niet meer wordt geïnd per bijdrageperiode van vier of vijf weken, maar per maand.

Artikel II, onderdeel F

Hier wordt geregeld dat na het stopzetten van de inning van de bijdrage vanwege het opschorten of beëindigen van gebruik de daarop volgende twee kalendermaanden geen start van de inning van een bijdrage mogelijk is. Daarmee wordt beter geborgd dat terughoudend met een opschorting wordt omgegaan ten aanzien van het abonnementstarief en dat dit alleen voor langere perioden zal gebeuren. Het besluit of een bijdrage tijdelijk niet is verschuldigd (opschorting), blijft onder het abonnementstarief de beleidsvrijheid van het college. Dit kan bijvoorbeeld in het geval van een ziekenhuisopname (zie Kamerstukken II 2013–2014, 33 841, nr. 3, p.155-157). Volledigheidshalve kan nog genoemd worden dat bij een opschorting de verschuldigdheid van de bijdrage binnen het huishouden alleen stopt als er binnen het huishouden geen andere bijdragen verschuldigd zijn. Met andere woorden, als één van de twee gehuwden geen bijdrage verschuldigd is, kan de ander (dan) wel een bijdrage verschuldigd zijn.

Verder wordt geregeld dat de wettelijke opdracht dat de geïnde bijdrage niet moet uitstijgen boven de door de gemeente bepaalde kostprijs van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget voor een (mobiliteits)hulpmiddel of een woningaanpassing. Deze wettelijke norm geldt ook voor de maatwerkvoorziening die is uitgezonderd van

het abonnementstarief, namelijk vervoer, maar de gemeente, die de bijdrage int zal daarvoor de kostprijscontrole uitvoeren.

Artikel IV
PM

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

H.M. de Jonge